T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/583
KARAR NO : 2025/28
KARAR TR : 07/01/2025

ÖZET: 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarih öncesinde 5434 sayılı Kanun'a tabi hizmeti bulunmayan davacının, tedavisinde kullanılan ilaç bedelinin ödenmemesine ilişkin uyuşmazlığın çözümünde, 5510 sayılı Kanun hükümleri uyarınca ADLİ YARGININ görevli olduğu hk.

K A R A R

Davacı : G. O. A.
Vekili : Av. A. S. , Av. D. İ.
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
Vekili : Av. A. C. F. , Av. Ö. D.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili tarafından, *"Nazofarinks Malign Neoplazmı"* teşhisi konulan müvekkilinin tedavisinde kullanılan *"Nivolumab (Opdivo)"* isimli ilacın bedelinin Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından karşılanmadığı belirtilerek, bu ilacın kesinti yapılmaksızın temini istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle adli yargı yerinde dava açılmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. İzmir 12. İş Mahkemesi 26/02/2021 tarih ve E.2019/264, K.2021/22 sayılı kararı ile davanın kabulüne karar vermiş; bu karara karşı davalı tarafça yapılan istinaf başvurusu İzmir Bölge Adliye Mahkemesi 10. Hukuk Dairesinin 07/05/2021 tarih ve E.2021/973, K.2021/814 sayılı kararı ile esastan reddedilmiş; bu karara karşı yapılan temyiz başvurusu, Yargıtay 10. Hukuk Dairesinin 31/03/2022 tarih ve E.2021/7974, K.2022/4756 sayılı kararı ile, *"eksik inceleme"* gerekçesiyle kabul edilerek istinaf mercii kararının bozulmasına karar verilmiştir.

3. **İzmir 12. İş Mahkemesi 20/09/2024 tarih ve E.2022/154, K.2024/374 sayılı kararı** ile, *"2022 sayılı Kanun kapsamında aylık alan davacının sağlık yardımından yararlanma koşulları ve tedavi giderlerinin karşılanması konularına ilişkin uyuşmazlığın idari yargı yerinde çözülmesi gerektiği"* gerekçesiyle, yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle davanın usulden reddine karar vermiş ve bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"... Davacının 60/c3 2022 sayılı yasa kapsamında sağlık yardımı almaya müstahak olduğu anlaşılmaktadır.*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden A0u65+X - caAdHIL - nHmhrpA - 1UMfeo= ile erişebilirsin

Davacı G. O. A. 'nın, 2022 sayılı Yasa kapsamında aylık aldığı için, 5510 sayılı Yasanın 60/c-3 maddesi kapsamında sağlık sigortası hükümlerinden yararlanmakta olup; 2022 sayılı Yasanın 2. Maddesinde, "65 yaşını doldurmamış olmasının yanı sıra;

...

2022 sayılı Yasa uyarınca aylık bağlanması ve bu kişilerin özlük haklarına ilişkin konular "idari işlem" ve "idari eylem" niteliğini korumaya devam edeceğinden, bunların iptali için açılan davaların çözüm yerinin İdari yargı yeri olduğu belirgin bulunmakla, 6100 sayılı HMK'nın 114/1-b maddesine göre dava şartı olan "yargı yolunun caiz olmaması" nedeniyle davanın usulden reddine karar verilmelidir. (Yargıtay 10. Hukuk Dairesi, 09.04.2018 tarih, 2016/15389 E., 2018/3451 K.)

"Görevsiz veya kesin yetki kurallarına göre yetkisiz bir mahkemeden tedbir talep edildiğinde mahkemenin bu talebi usulden reddetmesi gerekir. Zira görev ve kesin yetki, bir dava şartı olmasının yanında aynı zamanda bir yargılama şartıdır ve tedbir yargılamasında da re'sen dikkate alınır." (Medeni Usul Hukuku, Hakan Pekcanıtez, Muhammet Özekes, Mine Akkan, Hülya Taş Korkmaz, O. L. Y. , 15. Bası, Cilt III, s.2471)

Sıralanan maddi ve hukuki olgular çerçevesinde; mahkememizce yapılan inceleme sonucunda, 2022 sayılı Yasa kapsamında aylık aldığı için sağlık yardımından yararlanan davacının, sağlık yardımından yararlanma koşulları ve tedavi giderlerinin karşılanması konularına ilişkin uyuşmazlık idari yargının görev alanına girdiği ancak davanın adli yargıda davanın açıldığı anlaşıldığından; yargı yolunun caiz olmadığı kanaatine mahkememizce varılmış olmakla, davanın usulden reddine dair..."

4. Davacı vekili, bunun üzerine idari yargı yerinde Kurum işleminin iptali ile ilaç bedeli için harcanılan tutarın ödenmesi istemiyle dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5. **İzmir 7. İdare Mahkemesi 06/11/2024 tarih ve E.2024/1481 sayılı kararı** ile, *"5510 sayılı Kanun hükümlerine tabi uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevli olduğu"* gerekçesiyle, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyalarının Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, daha önce olduğu üzere 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacakları gibi bunların emeklilikleri bakımından da aynı Kanun hükümlerinin uygulanmasına devam edileceği ancak bu Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmaya başlayanların ise 5510 sayılı Kanun'un 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacağı ve haklarında 5434 sayılı Kanun'un değil, 5510 sayılı Kanunun öngördüğü kural ve esasların uygulanacağı dolayısıyla ihtilafların da adli yargı yerinde çözümleneceği açıktır.

Somut olayda davacının, 5510 sayılı Kanun'un 60. maddesinin birinci fıkrasının c bendinin 3.alt bendi kapsamında sigortalı olduğu, 5434 sayılı Kanun'a tabi hizmetlerinin bulunmadığı ve 5510 sayılı Kanun'un geçici 4. maddesinin ikinci fıkrasındaki hükmün uygulama alanının bulunmadığı gözetildiğinde, tedavisi için reçete edilen ilacın parasının davalı idare tarafından ödenmesi istemiyle yaptığı başvurusunun reddine ilişkin işlemin iptali ve ilaç bedeli için harcanan 155.621,26-TLnin davacıya ödenmesi istemiyle açılan davanın, 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesindeki düzenleme uyarınca görüm ve çözümünde adli yargının görevli bulunduğu sonucuna varılmıştır.

Nitekim, Uyu?mazlık Mahkemesi'nin 07/10/2024 tarih ve E:2024/290, K:2024/420 sayılı kararı da bu yöndedir."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden A0u65+X - caAdHIL - nHmhrpA - 1UMfeo= ile erişebilirsin

6. İzmir 7. İdare Mahkemesi tarafından, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

7. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun *"Genel sağlık sigortalısı sayılanlar"* başlıklı 60. maddesinin ilgili 1. fıkrasının (a) ve (b) bentleri ile (c) bendinin 3 numaralı alt bendi şöyledir:

> *"(Değişik: 17/4/2008-5754/38 md.)*
> *İkametgahı Türkiye'de olan kişilerden;*
> *a) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının;*
> *1) (a) ve (c) bentleri gereğince sigortalı sayılan kişiler,*
> *2) (b) bendi gereğince sigortalı sayılan kişiler,*
> *b) İsteğe bağlı sigortalı olan kişiler,*
> *c) Yukarıdaki (a) ve (b) bentlerine göre sigortalı sayılmayanlardan;*
> *...*
> *3) 1/7/1976 tarihli ve 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümlerine göre aylık alan kişiler, genel sağlık sigortalısı sayılır."*

8. 5510 sayılı Kanun'un *"Uyuşmazlıkların çözüm yeri"* başlıklı 101. maddesi şöyledir:

> *"Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür."*

9. Bu Kanun'un *"5434 sayılı Kanuna ilişkin geçiş hükümleri"* başlıklı geçici 4. maddesinin ikinci fıkrası şöyledir:

> *"(Değişik: 17/4/2008-5754/68 md.)*
> *Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iştirakçiliği sona erenlerden tahsis talebinde bulunacaklar ile bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsis talebinde bulunanlardan işlemleri devam edenler hakkında, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılır."*

B. Yargı Kararı

10. 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesinin iptali istemiyle açılan davada verilen Anayasa Mahkemesinin 22/12/2011 tarihli ve E.2010/65, K.2011/169 sayılı kararında, özetle; 5510 sayılı Kanun'a 5754 sayılı Kanun ile eklenen Geçici 4. maddenin yürürlüğe girmesinden önce 5434 sayılı Kanun kapsamında bulunan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile ilgili sosyal güvenlik mevzuatının uygulanmasından doğan idari işlem ve eylem niteliğindeki uyuşmazlıklarda idari yargının görevinin devam edeceği belirtilmiş, 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğünden sonra Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümünde iş mahkemelerinin görevlendirilmesinde Anayasaya aykırılık görülmemiştir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden A0u65+X - caAdHIL - nHmhrpA - 1UMfeo= ile erişebilirsin

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

11. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 07/01/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosya sureti ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

12. Raportör-Hâkim Murat UÇUR'un davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

13. Dava, *"Nazofarinks Malign Neoplazmı"* teşhisi konulan davacının tedavisinde kullanılan ilacın temini ile bedelinin davalı Kurum tarafından karşılanması talebiyle açılmıştır.

14. 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu'yla, 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu'nun bazı maddeleri yürürlükten kaldırılmış, kamu tüzel kişiliğine sahip Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı, hiç bir işleme gerek kalmaksızın, bu Kanunun yürürlük tarihi itibarıyla, görevleri ile birlikte, 1. maddeye dayanılarak kurulan kamu tüzel kişiliğine sahip Sosyal Güvenlik Kurumuna devredilmiştir.

15. 5510 sayılı Kanun'la 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu, 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu, 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu, 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu kapsamında bulunanlar, geçici maddelerle korunan haklar dışında, sosyal güvenlik ve sağlık hizmetleri yönünden yeni bir sisteme bağlı tutulmuş ve 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğünden sonra göreve başlayanlar yönünden, prim esasına dayalı sigorta sistemine geçilmiştir. Bu sistemle, devlet memurları ve diğer kamu görevlileri, hizmet akdine göre ücretle çalışanlar, tarım işlerinde ücretle çalışanlar, kendi hesabına çalışanlar ve tarımda kendi hesabına çalışanları kapsayan beş farklı emeklilik rejimi, aktüeryal olarak hak ve yükümlülükler yönünden tek bir sosyal güvenlik sistemi altında toplanmıştır.

16. Somut olayda; davacının 5510 sayılı Kanun'un 60/c-3 maddesi kapsamında *"2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümlerine göre aylık alan kişiler"* kapsamında genel sağlık sigortalısı sayıldığı, sosyal güvenliğe (genel sağlık sigortası) ilişkin somut uyuşmazlıkta 2022 sayılı Kanun hükümlerinin uygulama alanının bulunmadığı, öte yandan davacının 5434 sayılı mülga Kanun'a tabi hizmetlerinin ve 5510 sayılı Kanun'un Geçici 4/2. maddesindeki hükmün

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden A0u65+X - caAdHIL - nHmhrpA - 1UMfeo= ile erişebilirsin

uygulama alanının olmadığı gözetildiğinde, 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesindeki düzenleme karşısında bu Kanun'un uygulanmasından kaynaklanan uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargının görevli bulunduğu sonucuna varılmıştır.

17. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, İzmir 7. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile İzmir 12. İş Mahkemesinin 20/09/2024 tarih ve E.2022/154, K.2024/374 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. İzmir 7. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile İzmir 12. İş Mahkemesinin 20/09/2024 tarih ve E.2022/154, K.2024/374 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

07/01/2025 tarihinde, OYBİRLİĞİYLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden A0u65+X - caAdHIL - nHmhrpA - 1UMfeo= ile erişebilirsin